

**OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA I PODATAKA BANKE
ZA 2017. godinu**

Beograd, maj 2018

Sadržaj:

1	Poslovno ime i sedište banke.....	3
2	Strategija i politike za upravljanje rizicima	4
2.1	Strategija upravljanja rizicima	4
2.2	Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima	12
2.3	POLITIKE upravljanja rizicima	13
2.3.1	Kreditni rizik	13
2.3.2	Tržišni rizik	16
2.3.3	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	16
2.3.4	Rizik likvidnosti	18
2.3.5	Operativni rizik	19
3	KAPITAL BANKE	20
4	Kapitalni zahtevi i adekvatnost kapitala banke	20
5	Proces interne procene adekvatnosti kapitala banke (ICAAP)	20
6	Zaštitni slojevi kapitala	22
7	Izloženosti banke rizicima i pristupi za merenje, odnosno procenu rizika	22
7.1	Kreditni rizik i smanjenje vrednosti potraživanja	22
7.2	Tehnike ublažavanja kreditnog rizika	29
7.3	Rizik druge ugovorne strane	31
7.4	Tržišni rizici	32
7.5	Operativni rizik	32
7.6	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	32
7.7	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	33
7.8	Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	33
8	Pokazatelj leveridža	33
9	Bankarska grupa i odnos između matičnog društva i podređenih društava	34

VTB banka AD Beograd (u daljem tekstu: Banka) u skladu sa *Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke* („Službeni glasnik RS“ Br. 103/2016), u nastavku objavljuje Izveštaj za 2017. godinu i prilog 1 (obraci ПИ–КАП, ПИ–ФИКАП, ПИ–УПК i ПИ–АКБ). Izveštaj zajedno sa relevantnim prilogom, objavljuje se na internet domenu Banke (www.vtbbanka.rs).

1 POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE

Naziv i sedište kreditne institucije

VTB banka a.d., Beograd

Balkanska 2, 11000 Beograd

Vremenski period izveštavanja

01.01.2017.-31.12.2017.

Datum odobrenja izveštaja od strane Izvršnog odbora

29.05.2018.

Autori dokumenta

Aleksandar Todorović, Direktor Sektora upravljanja rizicima

Dragana Todorović, Viši stručni saradnik za tržišne, operativne i ostale rizike

Verifikovao

Sektor Finansija i plana

2 STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

2.1 Strategija upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeran prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonosti ka rizicima, odnosno rizičnom profilu Banke, i poslovnom politikom i strategijom Banke.

Strategija upravljanja rizicima kao jedinstven dokument za sve materijalno značajne rizike kojima je Banka izložena, bila je predmet revidiranja u toku 2017. godine. Najznačajnija izmena se odnosi na revidiranje apetita za materijalno značajne rizike i kalibracija graničnih vrednosti, sa jasno definisanim procesom kanala izveštavanja, naročito u delu proboja graničnih vrednosti i akcionih mera. Apetiti za rizike se kvartalno i mesečno prate o čijim vrednostima se izveštavanja Rukovodstvo Banke.

Sistem upravljanja rizicima na nivou Banke definisan je sledećim aktima:

- Strategija upravljanja rizicima;
- Strategija i Plan upravljanja kapitalom;
- Politike upravljanja rizicima;
- Procedure upravljanja rizicima i metodologije za merenje rizika i kapitala banke;
- Ostalim aktima.

Strategijom upravljanja rizicima se uređuje jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima Banke kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom Banke i drugim relevantnim strateškim dokumentima Banke.

Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, kao i organi i organizacioni delovi Matične Banke.

Banka je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:

- pregled i definicije svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena;
- dugoročne ciljeve u vezi sa rizičnim profilom Banke, kao i sklonost ka rizicima određenu u skladu sa tim ciljevima;
- osnovna načela preuzimanja rizika i upravljanja rizicima;
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala banke;
- Apetite za rizik sa graničnim vrednostima – najviši prihvatljivi nivo rizika.

Banka je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti)

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema banci. Kreditni rizik banke je uslovljen kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja potraživanja banke.

Kreditni rizik uključuje i: rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, kao i rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik.

Rezidualni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja (*dilution risk*) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik izmirenja/ispоруke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke (*due delivery date*).

Rizik druge ugovorne strane (*counterparty credit risk*) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

Kreditno-devizni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršenja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaju usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.

Kamatni rizik definiše se rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA rizik) je rizik nastanka gubitaka koji proizlaze iz promene iznosa CVA usled promene kreditne marže druge ugovorne strane zbog promene njene kreditne sposobnosti.

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti) i robni rizik.

Devizni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a banka mu je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cena ovih hartija i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik.

Specifični cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled činilaca koji se odnose na njenog izdavaoca ili izdavaoca dužničke hartije od vrednosti koja je predmet ugovora (za finansijske derivate).

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik od promene cena ovih hartija i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik.

Specifični cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene vlasničke hartije od vrednosti usled činilaca koji se odnose na njenog izdavaoca ili izdavaoca vlasničke hartije od vrednosti koja je predmet ugovora (za finansijske derivate).

Opšti cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene vlasničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa cena tih hartija.

Robni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu gubitaka usled kretanja cena roba na tržištu.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizici ulaganja obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena, odnosno rizik mogućnosti negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
- **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija obuhvata pravni rizik, ali isključuje strateški i reputacioni rizik. IT rizici, BCP rizici i pravni rizici su sastavni deo operativnih rizika.

Ključni rizici vezani za proces poveravanja aktivnosti trećim licima (outsourcing) – odnose se na: strateški, reputacija, rizik usklađenosti, rizik izlazne strategije, operativni rizik (uključujući: rizik kontinuiteta poslovanja i IT rizik), rizik druge ugovorne strane, rizik zemlje, ugovorni rizik kao i greške u analizama za troškove-koristi.

Ključni rizici koji proizlaze iz uvođenja novih proizvoda/usluga - odnose se na: strateški rizik, reputacioni rizik, rizik usklađenosti, kreditni rizik (uključujući rizik koncentracije), operativni rizik (uključujući: rizik transakcije, pravni rizik, rizik kontinuiteta poslovanja i IT rizik), rizik zemlje i druge potencijalne rizike.

Outsorsing (outsourcing) / Eksternalizacija – Aktivnosti / usluge u vezi sa poslovanjem Banke koje je ugovorno poverila trećem licu a ona ih obavlja kao svoju pretežnu delatnost i za koje je registrovana (u skladu sa Članom 4. Zakona o bankama), odnosno ima odgovarajuće iskustvo u obavljanju tih ili sličnih aktivnosti.

Nabavka robe i standardizovanih usluga kao što su usluge u vezi s korišćenjem telekomunikacija, usluge oglašavanja, usluge čišćenja, usluge ispitivanja tržišta i sl., ne smatraju se ovim aktivnostima.

Novi proizvodi/usluge, procesi i sistemi (novi proizvod) – Pod novim proizvodom smatra se nova vrsta proizvoda koja prethodno nije bila zastupljena u ponudi Banke i za koje nema prethodna iskustva u obavljanju, kao i poslovi za čije sprovođenje je neophodno pribavljanje prethodne saglasnosti.

Pravni rizik – rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi s poslovanjem banke (obligacioni odnosi, radni odnosi i sl.).

Rizik informacionog sistema (IT rizik) - Rizik informacionog sistema označava moguće negativne uticaje na: finansijski rezultat i kapital, postizanje poslovnih ciljeva, usklađenost i bankarsku reputaciju usled neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom i ostale slabosti sistema koje negativno utiču na funkcionisanje ili bezbednost takvog sistema, tj. ugrožavaju kontinuitet poslovanja banke.

Reputacioni rizik - Rizik od nastanka gubitaka za banku zbog smanjenja baze klijenata (druge ugovorne strane) usled negativnog javnog mnjenja o finansijskoj stabilnosti banke, kvalitetu njenih usluga i njenom učinku u celini.

Rizik usklađenosti poslovanja (compliance rizik) - rizik usklađenosti poslovanja banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma – je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa, transakcije, usluge ili proizvoda banke) u svrhu pranja novca i/ili finansiranje terorizma.

Strateški rizik - je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja banke na te promene.

Ostali materijalno značajni rizici odnose se na preostale rizike (npr. mogući efekti diversifikacije i slično) koje banka može identifikovati u svom poslovanju a mogu imati negativne efekte na finansijski rezultat i kapital banke.

Dugoročni ciljevi i sklonosti ka rizicima

Osnovni ciljevi upravljanja rizicima Banke su:

- Održavanje efikasnog sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima, koji je uključen u poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil Banke bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima.
- Minimizacija rizika u sklopu jedinstvenog sistema upravljanja rizicima na nivou Bankarske grupe, a u skladu sa Poslovnom politikom i strategijom VTB Banke AD Beograd. Strategija za rizike treba da limitira apetit za rizike tako da obezbedi uspešan kontinuitet poslovanja Banke, uz optimalan odnos prinosa i rizika koje Banka preuzima.
- Zaštita rizičnog kapitala i obezbeđenje kapaciteta za podnošenje rizika.

Dugoročni ciljevi za upravljanje rizicima banke su:

- Razvoj aktivnosti u skladu sa poslovnom Strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti,
- Nadogradnja sistema unutrašnjih kontrola, procesa i procedura radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti sa propisima, unutrašnjim aktima i poslovnim standardima,
- Kontinuirani razvoj informacionog sistema Banke i njegove pouzdanosti,
- Izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju odražavanja poslovanja u okviru prihvatljivog nivoa rizika,
- Minimiziranje negativnih efekata na kapital banke,
- održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala,
- Divesifikacija rizika kojima je Banka izložena u poslovanju,
- Održavanje očekivanih gubitaka na nivou koji ne može da izazove prestanak poslovanja Banke, uključujući stress testiranje,
- Rezerve likvidnosti i novčani tokovi da obezbeđuju pravovremeno ispunjavanje obaveza prema klijentima Banke,
- Struktura aktive i obaveza da obezbedi efikasno korišćenje bankarskih resursa,
- Izbegavanje visokog nivoa koncentracije prema klijentima (grupi povezanih lica), industrijama, regionima i zemljama,
- Praćenje regulative Centralne Banke,
- Održavanje kreditnog rejtinga i dobre reputacije Banke.

Dugoročni ciljevi za upravljanje lošom aktivom:

- Dovođenje nivoa NPL (Non Performing Loan) na nivoe ispod proseka za Republiku Srbiju;
- Dovođenje nivoa NPL (Non Performing Loan) na nivoe grupnih apetita za rizike.

Pokazatelji apetita rizika, koji uključuju i indikatore za praćenje loše aktive, grupisani su u sedam glavnih kategorija:

- 1) Gubici po osnovu kreditnog rizika i indikatori kvaliteta aktive – ograničavanje očekivanih i neočekivanih gubitaka po vrstama rizika na nivou koji obezbeđuje kontinuitet u poslovanju banke;
- 2) Gubitke po osnovu tržišnih rizika,
- 3) Gubici operativnog i regulatornog rizika,
- 4) Kreditna koncentracija – ograničenje prema klijentima (grupi povezanih lica),
- 5) Rizik likvidnosti – obezbeđivanje ravnoteže u novčanim tokovima i blagovremenje izmirenje obaveza;
- 6) Struktura aktive i pasive – izbalansirana struktura passive i aktive;

7) Pokazatelji Adekvatnosti kapitala – pregled regulatornih limita i limita u vezi upravljanja kapitalom banke.

Relevantne vrednosti pokazatelja apetita rizika su:

- **Ciljna vrednost** (zelena zona) – optimalni nivo rizika koji je prihvaćen sa ciljem postizanja strateških ciljeva Banke u skladu sa poslovnom strategijom,
- **Vrednost aktivacije / okidač** (žuta zona) – prekoračenje takvog nivoa vodi do eskalacije procesa i razvoja mera za ublažavanje rizika;
- **Limit** (crvena zona) – kritična vrednost koja podrazumeva pretnju stabilnosti banke i zahteva hitne mere reagovanja.

Rizični profil i apetit rizika rizika banke je definisan na osnovu kapaciteta pokrića rizika.

Rizični profil Banke podrazumeva procenu banke o strukturi i nivou svih rizika kojima banka može biti izložena tokom poslovanja.

Proces upravljanja rizikom podrazumeva definisanje i registrovanje profila rizika, kao i održavanje profila rizika na nivou apetita rizika banke / Grupe.

Apetit rizika podrazumeva preuzimanje rizika od strane banke i/ili Grupe u cilju ostvarenja svojih strategija i politika (struktura rizika), kao i utvrđivanje prihvatljivog nivoa navedenih rizika (tolerancija rizika). Predstavlja sistem kvantitativnih i kvalitativnih mera koji definiše nivo/ profil agregacije rizika koji je Banka spremna da prihvati kako bi postigla svoje strateške ciljeve.

Sklonost Banke ka rizicima predstavlja nivo rizika koji Banka namerava da preuzme radi ostvarivanja svojih strategija i politika, dok **tolerancija ka rizicima** predstavlja najviši prihvatljivi nivo rizika.

Osnovna načela preuzimanja rizika i upravljanja rizicima

Osnovna načela preuzimanja rizika:

- utvrđivanje eksplicitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika u okviru opšteg dokumenta Politike upravljanja rizicima u banci, sa pratećim procedurama/metodologijama/uputstvima za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou banke i/ili Grupe,
- prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka,
- konzervativnost preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima na nivou banke i/ili Grupe takav da, očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika,
- donošenje poslovnih odluka na temelju kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenjivih parametara rizika,
- korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima banke pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima može da primenjuje i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti njihovih primena sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti,
- razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava analizu merenja učinaka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku banke i dalji uticaj na prifitabilnost, likvidnost i neto vrednost banke.

Osnovna načela upravljanja lošom aktivom banke:

- uspostavljanje zasebne organizacione jedinice za upravljanje lošom aktivom u čijem je delokrugu preduzimanje aktivnosti i mera za upravljanje lošom aktivom i koja je funkcionalno i organizaciono odvojena od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- procena naplativosti potraživanja konzervativnim pristupom;
- kreiranje strategije naplativosti na nivou klijenta;
- sprovođenje dvojnih pristupa u cilju brže i veće naplativosti potraživanja (sistem pritisaka i pregovora);
- razmatranje opcija prodaje pojedinačnih odnosno portfolija loše aktive investitorima;
- definisanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive Banke.

Upravljanje rizikom **likvidnosti** u Banci zasniva se naročito na sledećim principima:

- princip odgovornosti Izvršnog odbora Banke za primenu sveukupne poslovne strategije Banke iz koje proističe strategija upravljanja rizicima i rizikom likvidnosti;
- princip definisanja željenog rizičnog profila banke kao i obezbeđivanja tog profila
- princip objektivnosti i blagovremenosti u identifikovanju, proceni (merenju), praćenju i izveštavanju o svim materijalno značajnim rizicima kojima je banka izložena usvom poslovanju
- princip upravljanja imovinom i obavezama na način koji omogućava Banci da je u svakom trenutku sposobna da izmiri svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava svoje obaveze (solventnost);
- princip primene limita utvrđenih pozitivnim propisima i internim metodologijama
- princip dokumentovanja metoda, procedura i organizacionih i operativnih struktura i procesa da bi se obezbedila transparentnost i preciznost;
- princip usaglašenosti sa tekućom zakonskom i podzakonskom regulativom Republike Srbije i internom regulativom Banke;
- principi upravljanja rizicima banke koji proizilaze iz okvira bazelskog sporazuma, normativnih dokumenata matične banke, a koji nisu u suprotnosti sa domaćom regulativom i koji se realizuju prema prioritetnim pravcima aktivnosti;
- princip kontrolne funkcije Upravnog odbora banke.

*Banka će se pridržavati sledećih principa u upravljanju **kreditnim** rizikom:*

Konzervativizam. Treba se pridržavati politike razumnog konzervativizma, i preferirati pouzdane i likvidne zajmoprime koji imaju visoki kvalitet menadžmenta i uspešno iskustvo poslovanja u svojoj delatnosti.

Raznovrsnost kreditnog portfolia. Kreditni portfolio treba biti maksimalno raznovrstan u cilju ograničenja koncentracije kredita na jednotipske privredne grane, vrste delatnosti, regione, zajmoprime itd.

Plaćanje. Kreditni proizvodi se odobravaju na platnoj osnovi sa naplatom kamate za korišćenje kreditnih sredstava i provizije.

Hitnost. Rok odobravanja kreditnih proizvoda određuje se u zavisnosti od cilja i uslova konkretnog kreditnog proizvoda sa evidencijom potpune analize izvora otplate. Obavezno je određivanje ravnomernog plana otplate kredita ili roka neprekidnog dugovanja.

Povratnost. Kreditni proizvodi se odobravaju na povratnoj osnovi.

Obezbeđenje. Sva potraživanja po kreditnim proizvodima (izuzeci se dopuštaju uz odluku matične Banke) treba da budu obezbeđene likvidnim zalogom čija vrednost, s obzirom na diskont koji uračunava troškove za realizaciju i moguće obezvređenje, treba da bude dovoljna za pokriće osnovne sume kredita i kamata za ceo rok kreditiranja. Zalog treba biti osiguran u korist Banke. Garancije pravnih i fizičkih lica kao i zaloge potraživanja ne smatraju se osnovnim obezbeđenjem, već se smatraju dopunskim obezbeđenjem kreditnih aranžmana.

Kontrola ciljnog korišćenja kredita, očuvanja zaloge, finansijskog stanja zajmoprimca.

Cilj kreditnog proizvoda treba biti konkretno određen. Potrebno je kontrolisati aktivnosti klijenta i njegov finansijski tok putem: praćenja prometa po računima, analize prihoda. Na regularnoj osnovi, u roku kreditiranja vrše se provere očuvanja i dovoljnosti zaloge, monitoring finansijskog stanja i delatnosti zajmoprimca, uključujući, na predmet nastanka znakova nestabilnosti i nestandarda.

Upravljanje **kamatnim rizikom** u Banci zasniva se na principima upravljanja rizicima uopšte, a naročito na sledećim principima:

- princip odgovornosti Izvršnog odbora Banke za primenu sveukupne poslovne strategije Banke iz koje proističe strategija upravljanja rizicima i kamatnim rizikom;
- princip prihvatanja definicije i tipova kamatnog rizika koje propisuju zakonski i podzakonski propisi NBS;
- princip upravljanja ukupnim i kamatno osetljivim stavkama aktive i pasive (i vanbilansa) Banke na način na kojim se ne ugrožavaju stabilnosti poslovanja, stabilnost i usaglašenost pokazatelja poslovanja Banke sa definisanim limitima
- princip merenja i procene vrši se na ukupnom nivou i pojedinačno po materijalno značajnim valutama.
- Princip merenja kamatnog rizika za definisane vremenske intervale primenom GAP modela ili osetljivosti portfolia banke na promenu kamatih stopa.
- Princip opcije banke da dugoročnim kreditnim proizvodima na prvo banke da revidira kamatnu stopu.

Upravljanje **deviznim rizikom** u Banci zasniva se na principima upravljanja rizicima uopšte, a naročito na sledećim principima:

- princip odgovornosti Izvršnog odbora Banke za primenu sveukupne poslovne strategije Banke iz koje proističe strategija upravljanja rizicima i deviznim rizikom;
- princip prihvatanja definicije i načina utvrđivanja (neto) otvorene devizne pozicije koje propisuju zakonski i podzakonski propisi NBS;
- princip upravljanja stavkama devizne i valutno indeksirane aktive, pasive i vanbilansa Banke i održavanja njihovog odnosa na način na kojim se ne ugrožavaju stabilnosti poslovanja, stabilnost i usaglasenosti pokazatelja poslovanja Banke sa regulatornim limitima i interno definisanim limitima.

Osnovna načela upravljanja **operativnim rizikom**, koje će Banka primenjivati su:

- poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom;
- blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
- obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom;
- primenjivati sledeće glavne mere i alate za merenje rizika:
  - samoprocena rizika,
  - scenario analiza,
  - kreiranje i analiza baze gubitaka,
  - monitoring ključnih indikatora rizika.

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika;
- meri se tekuća izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu: uvođenja novih proizvoda i aktivnosti, ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima na sprovođenju mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

2.2 Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima, kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

Sektor upravljanja rizicima je nezavisan Organizacioni deo banke (*Middle office*), organizaciono odvojen od funkcije preuzimanja rizicima, uključen u sve odbore donošenja odluka, koje podrazumevaju i preuzimanje rizika. Odluku o preuzimanju rizika donosi se od strane sledećih Odbora / Komiteta:

- Izvršni odbor banke,
- ALCO,
- Kreditni odbor,
- Upravni odbor Banke.

Sektor upravljanja rizicima je odgovoran za sledeće oblasti rizika:

- Kreditni rizik (uključujući rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/isporuke, rizik koncentracije, rizik zemlje),
- Tržišni rizik i kamatni rizik,
- Operativni rizik,
- Rizik likvidnosti,
- Rizik ulaganja u druga pravna lica,
- ICAAP, Bazel II/III,
- IFRS Metodologija.

Za svaku navedenu oblast rizika, Sektor upravljanja rizicima je uključen u sledeće aktivnosti:

- Metodologiju,
- Kvantifikaciju rizika,
- Kvalitativnu procenu rizika,
- Pisanje Politike, Strategije,
- Uspostavljanju limita u saradnji sa ALCO, Kreditnim odborom i Komisijom za upravljanje operativnim rizikom,
- Praćenju iskorišćenosti limita,
- Izveštavanju o rizicima,
- Eskalaciji graničnih vrednosti limita.

Sektor upravljanja rizicima je podeljen na tri organizaciona dela / odeljenja: Odeljenje za kontrolu rizika, Odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom i Odeljenje za nestandardnu aktivnu.

Direktor Sektora upravljanja rizicima je odgovoran za konsolidovano upravljanje svim rizicima i stalni je član Odbora: ALCO i Kreditnog odbora banke, kao i član savetodavnih tela – Komisija za nestandardnu aktivnu i Komisija za upravljanje operativnim rizikom.

U skladu sa Zakonom o bankama, u okviru organizacione šeme Banke postoje:

- organizaciona jedinica u čijem delokrugu je kontrola usklađenosti poslovanja Banke i sprečavanje pranja novca (Služba za kontrolu usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca); i
- organizaciona jedinica u čijem delokrugu je unutrašnja revizija (Služba interne revizije).

2.3 POLITIKE upravljanja rizicima

Politikom upravljanja rizicima je uređeno:

- sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa;
- način procene rizičnog profila Banke;
- načini praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Banka koristi i njihova struktura;
- mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
- okvir i učestalost stres testiranja.

Banka je uspostavila jedinstven **proces upravljanja rizicima** kojima je Banka izložena (ili može biti izložena u svom poslovanju) kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizicima Banke podrazumeva **integrisan proces** koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika,
2. Merenje, odnosno procenu rizika,
3. Ublažavanje rizika,
4. Praćenje rizika,
5. Izveštavanje o riziku.

Eksterno izveštavanje Banke sprovodi se shodno zakonskim, podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.

Na mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou interno se izveštavaju organi Banke (Upravni odbor, akcionari Banke, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, ALCO i Kreditni odbor).

2.3.1 Kreditni rizik

Politika upravljanja kreditnim rizikom predstavlja akt kojim se okvirno definiše sistem upravljanja kreditnim rizikom, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik koncentracije, rizik izmirenja i isporuke, kreditno-devizni rizik i rizik druge ugovorne strane kome je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao deo sistema upravljanja rizicima.

Politikom upravljanja rizicima, Principima kreditne politike, Metodologijom procene nivoa kreditnog rizika i Procedurama za obračun ispravke vrednosti i klasifikaciju potraživanja,

definišu se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolia, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana i obezbeđenja od potencijalnih gubitaka, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Principi kreditne politike Banke definišu kao glavni zadatak kreditne politike povećanje visokoprihodnog kreditnog portfolia uz obavezno očuvanje prihvatljivog kvaliteta kreditnog portfolia.

Banka vrši procenu kreditnog rizika koja je zasnovana na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima koji uzimaju u obzir karakteristike određenog dužnika i plasmana i omogućavaju jasno rangiranje plasmana u odgovarajuće rizične kategorije prema stepenu naplativosti.

Najvažniji procesi sistema upravljanja kreditnim rizikom su:

- Procena kreditnog rizika na nivou pojedinačnih izloženosti kao i izloženosti na nivou grupe povezanih lica,
- monitoring plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja,
- upravljanje instrumentima kreditne zaštite,
- klasifikacija plasmana u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije,
- procena obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u skladu sa MSFI,
- monitoring portfolija i praćenje kreditnog rizika,
- određivanje internog rejtinga u skladu sa internom metodologijom,
- obračun minimalnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala,
- procena Pružaoca usluga eksternalizacije za aktivnosti koje su predmet eksternalizacije.

Banka u okviru kreditnog procesa, utvrđuje:

- 1) kriterijume i principe za odobravanje novih i reprogram i restrukturiranje postojećih plasmana, a naročito za odlučivanje o odobravanju plasmana koji predstavljaju veliku izloženost banke;
- 2) pravila za odobravanje i praćenje plasmana na nivou pojedinačnih dužnika i pružalaca kreditne zaštite, na nivou grupe s njima povezanih lica, kao i na nivou lica povezanih s bankom, u skladu sa iznosom i rizičnošću plasmana;
- 3) skup mogućih mera restrukturiranja plasmana koji se smatraju lošom aktivom (za svaki njen segment), vodeći računa o tome da se mere restrukturiranja ne smeju koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su reprogramirana/restrukturirana.

Rizični profil banke opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za banku, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija banke. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital banke, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana i/ili ustupanja aktivnosti eksternalizacije trećim licima.

Proces odobravanja plasmana započinje prikupljanjem i proverom neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.

Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije po regulativi Narodne banke Srbije i internog rejtinga klijenata prema metodologiji Matične banke) i kontrolu iskorišćenosti limita na nivou banke (i Grupe).

Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:

- regulatorni pristup – klasifikacija potraživanja dužnika po osnovu propisa Narodne banke Srbije i proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u skladu sa MSFI;
- interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana (interni sistema rejtinga).

U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na definisane limite.

Limiti odobrenja plasmana definisani su sistemom odlučivanja od strane Matične banke u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Izvršni odbor i Upravni odbor donose odluke u zavisnosti od nivoa izloženosti, na način definisan regulativom NBS.

U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diversifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.

Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanje klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.

Praćenjem i kontrolom portfolia u celini i po pojedinim segmentima, Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, stepen pokrivenosti NPL ispravnima vrednosti i slično), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Za potrebe kontrole **rizika koncentracije**, Banka na dnevnom nivou prati i održava limite koncentracije rizike u skladu sa limitima propisanim od strane Narodne banke Srbije. Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, Banke je usmerena na očuvanje diversifikovanog portfolia. Koncentracijom rizika se upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije.

Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: Racio koncentracije i Herfindahl-Hirschman indeks (HHI), kao i merenje koncentracije izvora finansiranja.

Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke na mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženosti kreditnom riziku, izloženost kreditnom riziku prema kriterijumima Narodne banke Srbije i Internom sistemu rejtinga, dospelja potraživanja, rizične plasmane i kredite, kolaterale, rezerve za procenjenje gubitke, ispravke vrednosti, potrebnu rezervu, rizike izloženosti, limite izloženosti i koncentracije.

Banka je u toku 2017. godine dodatno revidirala proces upravljanja datim rizikom.

2.3.2 Tržišni rizik

Banka je u svom svakodnevnom poslovanju kontinuirano izložena deviznom riziku.

Upravljanje deviznim rizikom

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

U procesu upravljanja deviznim rizikom značajnu ulogu ima ALCO i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku kroz definisanje limita za neto otvorene pozicije po materijalno značajnim valutama i grupnih limita za sve valute poslovanja Banke. Limiti se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), Racio analize, VaR metodologije Grupe, Black–Scholes modela (delta-ponderisana pozicija) i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Izveštavanje o deviznom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju deviznim rizikom. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke na dnevnom, mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Sistem izveštavanja obuhvata: procenu i analizu izloženosti deviznom riziku, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i predloge mera.

Banka je u toku 2017. godine revidirala proces upravljanja tržišnim rizicima, kako u proceduralnom, tako i u metodološkom delu procene rizika, sa fokusom na ostale tržišne rizike.

2.3.3 Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje ekonomske vrednosti kapitala Banke, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na finansijski rezultat, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kamatnom riziku kao i vrsta kamatnog rizika kojima je Banka izložena.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, Black-Scholes modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koji se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

Procena izloženosti Banke kamatnom riziku utvrđuje se metodom kamatnog repricinga i primenom kamatnog šoka od 200bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

Pozicije sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju u vremenske zone prema preostalom roku do dospeća, a pozicije sa promenljivom kamatnom stopom se raspoređuju u vremenske zone prema roku do sledeće promene kamatne stope (repricing).

Ublažavanje kamatnog rizika Banka sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil, kao i praćenje i monitoring realizacije mera za ublažavanje rizika. U procesu upravljanja kamatnim rizikom Banka primenjuje sistem internih limita. Banka pri definisanju limita izloženosti kamatnom riziku uzima u obzir više aspekata kamatnog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala.

Sistem izveštavanja obuhvata: procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku i usklađenost sa internim i eksternim limitima, rezultate stres test analize i predlog mera.

Izveštavanje o kamatnom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke na mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Banka je u toku 2017. godine revidirala proces identifikacije rizika i sprovela novu kalibraciju graničnih vrednosti apetita rizika.

2.3.4 Rizik likvidnosti

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti, u okviru svojih nadležnosti, u redovnom i vanrednim uslovima poslovanja. Takođe, u procesu upravljanja rizikom likvidnosti ulogu imaju i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka u okviru Plana oporavka Banke za 2017. godinu.

Izveštavanje o riziku likvidnosti na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke na dnevnom, mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Sistem izveštavanja obuhvata: procenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa internim i eksternim limitima, rezultate stres test analize i predlog mera.

Banka je u toku 2017. godine revidirala proces upravljanja kamatnim rizikom u proceduralnom i metodološkom delu procene rizika.

2.3.5 Operativni rizik

U skladu sa regulativom VTB Grupe kojoj Banka pripada, u okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (compliance) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure Sektora upravljanja rizicima i Službe za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, prema njihovim nadležnostima, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, praćenja jedinstvenih limita apetita rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komisija za upravljanje operativnim rizikom, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Banka je uspostavila proces upravljanja koji obuhvata: identifikovanje događaja operativnog rizika, klasifikaciju događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, praćenje događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnog rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samoprocenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti; i
- primenu mehanizama za prenos rizika.

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i revidiran Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP), a koji sa pripadajućim priložima zajedno omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2017. godine.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se planiraju ili su preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode i rezultate stres test analize.

Izveštavanje o operativnom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke na kvartalnom i godišnjem nivou.

Banka je u toku 2017. godine revidirala proces upravljanja datim rizikom, kako u proceduralnom, tako i u metodološkom delu procene rizika.

3 KAPITAL BANKE

Na dan 31. decembra 2017. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 1.636.245 hiljada, odnosno EUR 13.811.156 po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja i iznad je propisanog zakonskog minimuma.

U okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja, dat je prikaz strukture Regulatornog kapitala Banke u okviru obrazaca ПИ–КАП, ПИ–ФИКАП, ПИ–УПК (prilozi 1-3 Odluke o objavljivanju podataka i informacija Banke).

4 KAPITALNI ZAHTEVI I ADEKVATNOST KAPITALA BANKE

Banka izračunava pokazatelj adekvatnosti kapitala i kapitalne zahteve u skladu sa regulativnom Narodne banke Srbije koristeći Standardizovani pristup za kreditne i tržišne rizike i Pristup osnovnog indikatora za operativni rizik.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke iznosi 21.64%, pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 19.86% i pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 19.86%, koji su pojedinačno iznad minimalnih regulatornih vrednosti od 8%, 4.5% i 6%, respektivno.

U okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja, dati su podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke u okviru obrasca ПИ–АКБ (prilog 4 Odluke o objavljivanju podataka i informacija Banke).

Banka nije izložena riziku riziku izmirenja/ispоруke po osnovu neizmirenih transakcija.

Rukovodstvo Banke kontinuirano prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

5 PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKE (ICAAP)

Banka na kontinuiranoj osnovi sprovodi dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala koji odgovara prirodi, obimu i složenosti aktivnosti Banke, a u skladu sa strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i strategijom i planom upravljanja kapitalom.

Osnovna načela su:

- proces je zasnovan na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
- obezbeđuje sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje materijalno značajnih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom banke;
- proces je uključen u sistem upravljanja bankom i donošenja odluka u banci;
- proces je predmet redovne analize, praćenja i provere.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala banke obuhvata sledeće **faze**:

1. utvrđivanje materijalno značajnih rizika,
2. izračunavanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
3. utvrđivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva;
4. poređenje sledećih elemenata:
  - kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala,
  - Minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
  - Zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Banka primenjuje sledeće metodologije:

- **Kreditni rizik** – prilagođeni standardizovani pristup sa primenom i stres testiranja.
- **Operativni rizik** – pristup osnovnog indikatora uz iskazivanja efekata podcenjenosti/precenjenosti kroz primenu stres testiranja.
- **Tržišni rizik (devizni rizik)** - prilagođeni standardizovani pristup za efekte uticaja promene deviznih kurseva primenom metode istorijske simulacije uz nivo poverenja od 95% sa primenom i stres testiranja.
- **Kamatni rizik** – metod kamatnog repricinga za kamatni šok od +/-200b.p na ekonomsku vrednost banke primenom stres testiranja.
- **Rizik likvidnosti** – prilagođeni standardizovani pristup za rizik likvidnosti, primenjujući sistem penalizovanja u odnosu na pokazatelj pokrića likvidnom aktivom i zaštitni sloj likvidnosti sa primenom i stres testiranja.
- **Kreditno devizni rizik** – prilagođeni standardizovani pristup za efekte uticaja promene deviznih kurseva primenom metode istorijske simulacije uz nivo poverenja od 95% sa primenom i stres testiranja.
- **Rizik koncentracije** – prilagođeni standardizovani pristup za velike izloženosti i sistem penalizovanja velikih izloženosti za izvore finansiranja i sektorsku koncentraciju, sa primenom i stres testiranja.
- **Ostali materijalno značajni rizici** – primena odgovarajućeg procenta na iznos minimalnog kapitalnog zahteva obračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima.

Prilikom merenja rizika u okviru ICAAP-a, polazi se postojećih pristupa koji se primenjuju u okviru I Stuba i na bazi prethodnog iskustva i saglasno obimu, složenosti i rizičnom profilu banke, sprovodi se modifikacija pretpostavki datog pristupa, kako bi se iskazali efekti potcenjenosti, odnosno precenjenosti minimalnog kapitalnog zahteva iz I Stuba. U slučaju da se radi o rizicima za koje se ne obračunavaju minimalni kapitalni zahtevi, primenjuju se interni pristupi koji se koriste u okviru sistema upravljanja rizicima i za koje postoji istorija podataka i relevantni izvori podataka, kako bi pouzdanost u rezultatima bila adekvatna.

Procesom stres testiranja u okviru ICAAP-a, primenjuju se konzervativnije pretpostavke u odnosu na redovan ICAAP, kako bi se iskazali eventualno efekti potcenjenosti, odnosno precenjenosti u odnosu na ICAAP i I stub, u cilju predlaganja korektivnih mera ako izračunate vrednosti odstupaju od apetita rizika (u meri gde je primenljivo).

Za obračun ICAAP-a za 2017. godinu, revidirana je Metodologija obračuna internih kapitalnih zahteva, kao i pretpostavke stres testiranja za sve rizike, vodeći računa o usklađenosti sa regulatornim izmenama koje se odnose na primenu Basel III standarda i novo aplikativno rešenje za obračun adekvatnosti kapitala.

Rezultati ICAAP-a za 2017. godinu su u nivou optimalnih vrednosti apetita rizika.

6 ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

U skladu sa Odlukom NBS¹, stopa kontracikličnog kapitala iznosi 0%, po osnovu čega Banka ne iskazuje kapitalni zahtev i druge podatke u okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja a u okviru obrazaca ПИ–ГР i ПИ–КЗС (prilozi 5 i 6 Odluke o objavljivanju podataka i informacija Banke).

Banka održava zaštitni sloj za očuvanje kapitala u iznosu od 2.5% od njene rizične aktive i sastoji se od elemenata osnovnog akcijskog kapitala.

7 IZLOŽENOSTI BANKE RIZICIMA I PRISTUPI ZA MERENJE, ODNOSNO PROCENU RIZIKA

7.1 Kreditni rizik i smanjenje vrednosti potraživanja

Pristupi i metode merenja, odnosno procene izloženosti kreditnom riziku i riziku smanjenja vrednosti potraživanja:

Banka vrši procenu kreditnog rizika koja je zasnovana na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima koji uzimaju u obzir karakteristike određenog dužnika i plasmana i omogućavaju jasno rangiranje plasmana u odgovarajuće rizične kategorije prema stepenu naplativosti.

Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:

- regulatorni pristup – klasifikacija potraživanja dužnika po osnovu propisa Narodne banke Srbije i proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u skladu sa MSFI;
- interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana (interni sistem rejtingovanja).

Banka koristi prilagodjeni sistem klasifikacije u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki za interno rejtingovanje, dok ne razvije dovoljno reprezentativnu bazu podataka za sopstveni interni rejting.

¹ https://www.nbs.rs/internet/cirilica/18/18_9/index.html

U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na definisane limite.

U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diversifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.

Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanje klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.

Praćenjem i kontrolom portfolia u celini i po pojedinim segmentima, Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, stepen pokrivenosti NPL ispravkama vrednosti i slično), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Definicija potraživanja u docnji (past due):

Potraživanja u docnji se definišu kao ona potraživanja kod kojih je dužnik u docnji (postojanje neizmirenih obaveza) u materijalno značajnom iznosu na način definisan Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Definicija obezvređenih potraživanja za računovodstvene potrebe:

Obezvređena potraživanja se definišu kao potraživanja kod kojih je knjigovodstvena vrednost veća od sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po predmetnom plasmanu, diskontovana originalnom efektivnom kamatnom stopom, osim onih potraživanja za koja se utvrđuje ispravka vrednosti na grupnoj osnovi bazirana na konceptu očekivanog gubitka.

Opis pristupa i metoda koji se koriste za određivanje opštih i specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik:

Banka za određivanje opštih prilagođavanja za kreditni rizik koristi princip obračuna na grupnoj osnovi (princip očekivanog gubitka za homogene segmente, odnosno segmente sličnih karakteristika kreditnog rizika), dok se specifična prilagođavanja baziraju na individualnoj proceni, odnosno proceni naplativosti iz sredstava obezbeđenja ili potencijalnih novčanih tokova, na bazi dokumentovanog principa.

Obračun ispravki vrednosti bilansne aktive

Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu (na individualnom nivou) i grupnu procenu. Svi klijenti se grupišu na osnovu interno propisane metodologije koja je usaglašena sa metodologijom Grupe kojoj Banka pripada.

Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, za svaki materijalno značajan plasman i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne plasmane. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope predmetnog plasmana.

Obezvredjenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolia.

Ukoliko se prilikom pojedinačne procene materijalno značajnih plasmana (na individualnom nivou) proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju, predmetni plasman se procenjuje na nivou grupe.

Obezvredjenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana, evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Obračun rezervisanja Banka vrši se na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Potencijalne obaveze kod kojih je visok stepen verovatnoće da će odliv sredstava nastati, pojedinačno se procenjuju, dok se ostale potencijalne obaveze procenjuju na grupnoj osnovi.

Procena rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se na isti način kao u postupku u okviru bilansnih pozicija.

Rezervisanje se evidentira u okviru obaveza u bilansu stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Ukupan iznos izloženosti i prosečne izloženosti po klasama izloženosti (u 000 RSD) pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Klase (kategorije) izloženosti	Ukupna Bruto*	Prosečna Bruto*	Neto*	Prosečna Neto*
Dospela nenaplaćena potraživanja	1,594,123	1,594,123	1,274,616	1,274,616
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,427,874	3,427,874	3,427,874	3,427,874
Izloženost prema javnim administrativnim telima	4,501	4,501	4,477	4,477
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	5,422,975	5,422,975	5,289,199	5,289,199
Izloženosti prema bankama	951,701	951,701	948,680	948,680
Izloženosti prema fizičkim licima	705,794	705,794	695,095	695,095
Izloženosti prema privrednim društvima	10,077,513	10,077,513	10,009,521	10,009,521
Ostale izloženosti	1,239,019	1,239,019	1,121,954	1,121,954
TOTAL	23,423,500	23,423,500	22,771,416	22,771,416

*Nakon umanjenja za računovodstveni otpis i pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Geografska raspodela izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama izloženosti (u 000 RSD) pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Klase (kategorije) izloženosti	Bruto izloženost*	Neto izloženost*
Dospela nenaplaćena potraživanja		
Evropa	84	4
Ostalo	2	0
Republika Srbija	1,594,023	1,274,611
Ruska Federacija	14	1
Izloženost prema državama i centralnim bankama		
Republika Srbija	3,427,874	3,427,874
Izloženost prema javnim administrativnim telima		
Republika Srbija	4,501	4,477
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima		
Republika Srbija	5,422,975	5,289,199
Izloženosti prema bankama		
Evropa	54,980	54,936
Republika Srbija	555,066	555,016

Klase (kategorije) izloženosti	Bruto izloženost*	Neto izloženost*
Ruska Federacija	341,655	338,727
Izloženosti prema fizičkim licima		
Evropa	619	619
Ostalo	12	2
Republika Srbija	703,932	693,249
Ruska Federacija	1,231	1,225
Izloženosti prema privrednim društvima		
Evropa	468	468
Republika Srbija	10,077,045	10,009,053
Ostale izloženosti		
Republika Srbija	1,239,019	1,121,954
TOTAL	23,423,500	22,771,416

*Nakon umanjenja za računovodstveni otpis i pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Sektorska raspodela izloženosti po klasama izloženosti, sa prikazom efekata obezvređenja i potraživanja u docnji, kao i specifična i opšta prilagođavanja za kreditni rizik (u 000 RSD) pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Klase (kategorije) izloženosti	Bruto izloženost*	Neto izloženost*	Bruto iznos obezvređenih potraživanja**	Bruto iznos potraživanja u docnji***	Efekti prilagođavanja za kreditni rizik****
Dospela nenaplaćena potraživanja	1,594,123	1,274,616	1,547,247	319,508	1,563,784
Sektor drugih komitenata	894,390	695,872	894,390	198,518	894,390
Sektor preduzetnika	191	191	0	0	191
Sektor privrednih drustava	674,004	569,810	638,750	104,194	643,665
Sektor stanovništva	25,538	8,743	14,106	16,795	25,538
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,427,874	3,427,874	0	0	200,717
Javni sektor	906,836	906,836	0	0	200,717
Sektor finansija i osiguranja	2,521,038	2,521,038	0	0	0
Izloženost prema javnim administrativnim telima	4,501	4,477	0	24	0
Sektor javnih preduzeca	4,501	4,477	0	24	0
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	5,422,975	5,289,199	450,073	133,775	613,748
Sektor drugih komitenata	194,644	194,644	0	0	194,644
Sektor javnih preduzeca	392,071	392,071	0	0	0
Sektor preduzetnika	51,994	51,640	0	354	0
Sektor privrednih drustava	4,784,266	4,650,845	450,073	133,421	419,104
Izloženosti prema bankama	951,701	948,680	0	3,021	0
Sektor finansija i osiguranja	951,701	948,680	0	3,021	0
Izloženosti prema fizičkim licima	705,794	695,095	14,788	10,699	68,666
Sektor privrednih drustava	5,969	5,226	742	743	742
Sektor stanovništva	699,825	689,868	14,046	9,957	67,924
Izloženosti prema privrednim društvima	10,077,513	10,009,521	1,229,553	67,992	1,004,655
Sektor drugih komitenata	591,681	591,681	0	0	220,613
Sektor finansija i osiguranja	7,063	7,050	0	13	428
Sektor javnih preduzeca	598,240	596,055	0	2,185	14,761
Sektor preduzetnika	18,133	17,810	0	323	3,133
Sektor privrednih drustava	8,759,071	8,694,684	1,229,553	64,387	755,587
Sektor stanovništva	102,856	101,772	0	1,084	10,133

Klase (kategorije) izloženosti	Bruto izloženost *	Neto izloženost*	Bruto iznos obezvređenih potraživanja**	Bruto iznos potraživanja u docnji***	Efeti prilagođavanja za kreditni rizik****
Sektor stranih lica	468	468	0	0	0
Ostale izloženosti	1,239,019	1,121,954	0	117,065	0
Sektor finansija i osiguranja	1,238,823	1,121,758	0	117,065	0
Sektor privrednih drustava	196	196	0	0	0
TOTAL	23,423,500	22,771,416	3,241,660	652,084	3,451,571

*Nakon umanjenja za računovodstveni otpis i pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

** individualna procena plasmana

***kašnjenje duže od jednog radnog dana

****zbir opštih i specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik, uključujući potrebnu rezervu i druga umanjenja

Prikaz obezvređenih i potraživanja u docnji prema značajnim geografskim područjima (u 000 RSD) pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Geografska područja	Bruto iznos obezvređenih potraživanja*	Efeti obezvređenih potraživanja**	Bruto iznos potraživanja u docnji***
Evropa	0	0	84
Ostalo	0	0	12
Republika Srbija	3,241,660	419,440	3,450,235
Ruska Federacija	0	0	1,240
TOTAL	3,241,660	419,440	3,451,571

*Nakon umanjenja za računovodstveni otpis i pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika, koji su bili predmet individualne procene

**individualna procena plasmana, uključujući potrebnu rezervu i druga umanjenja

***kašnjenje duže od jednog radnog dana

Prikaz specifičnih i opštih prilagođavanja za kreditni rizik prema značajnim geografskim područjima (u 000 RSD) pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Geografska područja	Efeti specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik**	Efeti opštih prilagođavanja za kreditni rizik*
Evropa	0	124
Ostalo	0	12
Republika Srbija	419,440	229,560
Ruska Federacija	0	2,948
TOTAL	419,440	232,643

*grupna procena plasmana, uključujući potrebnu rezervu i druga umanjenja

**individualna procena plasmana, uključujući potrebnu rezervu i druga umanjenja

Ročna raspodela svih izloženosti prema preostalom dospeću po klasama izloženosti (u 000 RSD) pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Klase (kategorije) izloženosti	Bruto izloženost*	Neto izloženost*
Dospela nenaplaćena potraživanja	1,594,123	1,274,616
do 3 meseca	1,377,756	1,071,529
od 3 meseca do 6 meseci	883	306
od 6 meseci do 1 godine	27,738	27,532
preko 1 godine	187,746	175,249
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,427,874	3,427,874
do 3 meseca	2,521,086	2,521,086
preko 1 godine	906,788	906,788
Izloženost prema javnim administrativnim telima	4,501	4,477
do 3 meseca	2,295	2,295
od 3 meseca do 6 meseci	2,206	2,182
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	5,422,975	5,289,199

Klase (kategorije) izloženosti	Bruto izloženost*	Neto izloženost*
do 3 meseca	1,380,808	1,380,009
od 3 meseca do 6 meseci	47,195	47,195
od 6 meseci do 1 godine	814,018	813,129
preko 1 godine	3,180,954	3,048,867
Izloženosti prema bankama	951,701	948,680
do 3 meseca	951,701	948,680
Izloženosti prema fizičkim licima	705,794	695,095
do 3 meseca	91,275	90,507
od 3 meseca do 6 meseci	35,678	35,137
od 6 meseci do 1 godine	21,847	21,381
preko 1 godine	556,994	548,069
Izloženosti prema privrednim društvima	10,077,513	10,009,521
do 3 meseca	5,103,397	5,088,125
od 3 meseca do 6 meseci	654,526	644,379
od 6 meseci do 1 godine	775,296	760,448
preko 1 godine	3,544,293	3,516,569
Ostale izloženosti	1,239,019	1,121,954
do 3 meseca	1,228,116	1,111,281
preko 1 godine	10,903	10,673
TOTAL	23,423,500	22,771,416

*Nakon umanjenja za računovodstveni otpis i pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Promena specifičnih i opštih prilagođavanja za kreditni rizik za obezvređena potraživanja (u 000 RSD)

Pozicije	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	Kreditni i potraživanja od banaka	Kreditni i potraživanja od komitenata	Ostala sredstva	Rezervisanja za rizične vanbilansne stavke	Ukupno
Stanje 01.01.2017.	-	1,075	1,508,008	736	3,322	1,513,141
Povećanje	-	16,884	560,320	779	21,192	599,175
Smanjenje	-	(14,477)	(347,348)	(1,485)	(10,170)	(373,480)
Smanjenje po osnovu naplate potraživanja	-	4,300	93,470	788	8,155	106,713
Računovodstveni otpis	-	-	(1,232,438)	-	-	(1,232,438)
Kursne razlike i ostale promene	-	(448)	(55,325)	906	(456)	(55,323)
Stanje 31.12.2017.	-	3,034	433,217	936	13,888	451,075

Izvor: Napomene uz finansijske izveštaje za 2017. godinu

Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije, vrstama druge ugovorne strane*, kao i podaci o obračunatoj i potrebnoj rezervi (u 000 RSD)

	A	B	V	G	D	Ukupno
Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju	4,397,589	2,375,792	466,946	252,116	527,250	8,019,693
Obračunata rezerva	-	39,707	70,042	75,635	527,250	712,634
Potrebna rezerva	-	19,068	34,497	37,023	259,775	350,363

Izvor: KA1 i KA2 obrasci

Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koja se ne klasifikuju: RSD 10,756,813 hilj

*Banka nema izloženost drugoj ugovornoj strani

Banka koristi podatke sa OECD liste prilikom određivanja nivoa kreditnog kvaliteta (agencija za kreditiranje izvoza), odnosno nivoa kreditnog kvaliteta definisane Odlukom o adekvatnosti kapitala za odgovarajuće klase izloženosti iskazane u tabelama u nastavku (u 000 RSD, izvor SP obrazac).

Klase (kategorije) izloženosti	Vrednost izloženosti po osnovu druge ugovorne strane		RWA*	
	Vrednost izloženosti	Od čega: po osnovu rizika druge ugovorne strane	od čega: sa kreditnim rejtingom podobne agencije za rejting	od čega: izloženosti kojima je ponder dodeljen prema nivou kreditnog kvaliteta države porekla dužnika
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,427,874	300,000	-	-
Izloženost prema privrednim društvima	2,908,820	-	468	-
Izloženosti prema bankama	493,223	5,102	169,364	10,987

*Rizikom ponderisana aktiva

Prikaz po klasama i ponderima izloženosti za koje su definisani nivoi kreditnog kvaliteta, pre i nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika (u 000 RSD, izvor SP obrazac)

Izloženost prema državama i centralnim bankama:

Kategorija najmanjih premija osiguranja izvoza	Ponder kreditnog rizika	Pre kred.zaštite	Nakon kred.zaštite
0	0%	3,427,874	3,427,874
1	0%	-	-
2	20%	-	-
3	50%	-	-
4	100%	-	-
5	100%	-	-
6	100%	-	-
7	150%	-	-

Izloženost prema privrednim društvima:

Nivo kreditnog kvaliteta	Ponder kreditnog rizika	Pre kred.zaštite	Nakon kred.zaštite
1	20%	-	-
2	50%	-	-
3	100%	10,009,521	2,908,820
4	100%	-	-
5	150%	-	-
6	150%	-	-

Izloženost prema bankama *:

Ponder kreditnog rizika	Pre kred.zaštite	Nakon kred.zaštite
20%	609,952	154,495
50%	338,727	338,727
100%	-	-
150%	-	-

* prikazano po ponderima kreditnog rizika zbog različite ročnosti u odnosu na nivo kred.kvaliteta

7.2 Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

Banka je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima, tehnike ublažavanja kreditnog rizika koje koristi i načine pribavljanja instrumenata kreditne zaštite, kao i mogućnost realizacije tih instrumenata u skladu sa merodavnim pravom, preduzimanje odgovarajućih aktivnosti kako bi obezbedila efektivnost ugovora o kreditnoj zaštiti.

Banka je internim aktom uredila i izbor eksterne agencije za dodelu kreditnog rejtinga kao i način korišćenje kreditnih rejtinga za dodeljivanje pondera kreditnog rizika.

Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između Banke i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje po zaključenom ugovoru i pre realizacije plasmana.

Banka posebno obraća pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala i pokrivenosti osiguranjem od nastanka osiguranog slučaja, koji se obavezno vrše pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora.

Prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolaterala određuje se prema procenjenoj vrednosti kolaterala koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolaterala, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolaterala koju Banka može naplatiti. Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta.

Oblik i visina zahtevanog kolaterala zavisi od rejtinga dužnika, vrsti i ročnosti plasmana. Banka zadržava pravo da isključivo prema svojim kriterijumima odlučuje o tome da li su ponuđeni instrumenti osiguranja zadovoljavajući, odnosno da li će ih prihvatiti za osiguranje potraživanja, s obzirom na njihovu vrednost, naplativnost i dokumentovanost. Tokom trajanja ugovornog odnosa banke i dužnika, Banka kontinuirano prati pravni status, kvalitet, realnu vrednost i brzinu utrživosti kolateralnog pokrića.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

Banka koristi sledeće instrumente kreditne zaštite:

- Materijalne kreditne zaštite;
- Nematerijalne kreditne zaštite

Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Banka koristi finansijske instrumente primenom jednostavnog metoda u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Banka, kao podobna sredstva zaštite koristi:

- Gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke, kao što su depoziti položeni kao sredstvo obezbeđenja;
- Hartije od vrednosti.

Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Banka koristi: garancije, druge oblike jemstva, kontragarancije i slično.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite

U slučaju korišćenja garancija kao sredstva kreditne zaštite, Banka koristi garancije izdate od strane:

- država,
- banaka,
- teritorijalne autonomije,
- ostalo.

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primenjenih tehnika ublažavanja

Banka prati i upravljanja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbeđenja.

U cilju upravljanja rizikom koncentracije u okviru korišćenja tehnika ublažavanja kreditnog rizika:

- analizira se indirektna izloženost prema pružaocu kreditne zaštite, u okviru kreditnog procesa;
- Uspostavlja se sistem limita izloženosti.

Najveći deo podobnih sredstva materijalne kreditne zaštite čine: hipoteke na stambenu nepokretnost i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod Banke, kao i bilansno netiranje.

Banka kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava prema standardizovanom pristupu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala.

Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite nakon primene faktora volatilnosti po klasama izloženosti (u 000 RSD) prema vrsti kolaterala

Klase (kategorije) izloženosti*	Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite**
Dospela nenaplaćena potraživanja	119,740
Gotovina	160
Hipoteka na poslovnu nepokretnost	83,626
Hipoteka na stambeni objekat	35,955
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	1,026,059
Gotovina	17,690
Hipoteka na poslovnu nepokretnost	812,017
Hipoteka na stambeni objekat	196,352
Izloženosti prema fizičkim licima	6,443
Gotovina	6,443
Izloženosti prema privrednim društvima	108,525
Gotovina	108,525
TOTAL	1,260,768

*Inicijalna kategorija izloženosti pre primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

**Pozicija ExposureCRM koja je obezbeđenja instrumentima kreditne zaštite

Banka nema pružaoce kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata, odnosno izloženosti nisu obezbeđena instrumentima nematerijalne kreditne zaštite.

Vrednost izloženosti nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika po klasama izloženosti (u 000 RSD)

Klase (kategorije) izloženosti	Kreditna zaštita sa zamenom pondera rizika			Neto izloženost posle primene kreditne zaštite sa zamenom pondera kreditnog rizika	Materijalna kreditna zaštita (složeni metod)		Efektivna vrednost izloženosti (E*)	Vrednost izloženosti
	Jednostavni metod za finan. sred. obezbeđenja*	Efekti primene instrumenata kreditne zaštite ukupno umanjenje (-)	Efekti primene instrumenata kreditne zaštite ukupno uvećanje (+)		Iznos prilagođavanja izloženosti usled primene faktora volatilnosti (Eva-E)	Vred. sred. obezbeđenja korigovana faktorom volatilnosti i prilagođena za ročnu neusklađenost (Cvam) (-)		
Izloženost prema državama i centralnim bankama	-	-	-	3,427,874	-	-	3,427,874	3,427,874
Izloženost prema javnim administrativnim telima	-	-	-	4,477	-	-	4,477	437
Izloženost prema bankama	-	-	-	948,680	-	-	948,680	493,223
Izloženost prema privrednim društvima	108,525	108,525	-	9,900,996	-	-	9,900,996	2,908,820
Izloženost prema fizičkim licima	6,443	6,443	-	688,651	-	-	688,651	647,556
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	17,690	17,690	-	5,271,509	-	-	5,271,509	2,636,159
Dospela nenaplaćena potraživanja	160	160	-	1,274,456	-	-	1,274,456	265,939
Ostale izloženosti	-	-	132,818	1,254,773	-	-	1,254,773	1,239,103

Izvor: Obrazac SP - zbirni.

*Instrumenti materijalne kreditne zaštite za koje postoji izloženost

7.3 Rizik druge ugovorne strane

Vrednost izloženosti po osnovu druge ugovorne strane prema klasama izloženosti (u 000 RSD)

Klase (kategorije) izloženosti	Vrednost izloženosti po osnovu druge ugovorne strane	
	Vrednost izloženosti	Od čega: po osnovu rizika druge ugovorne strane
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,427,874	300,000
Izloženosti prema bankama	493,223	5,102

*Rizikom ponderisana aktiva

Izloženost prema državama i centralnim bankama se odnose na reverse repo transakcije sa NBS u domaćoj valuti, za koje se ne iskazuje kreditni kapitalni zahtev usled odsustva izloženosti kreditnom riziku.

Izloženosti prema bankama odnose se na izloženosti po osnovu finansijskog derivata (fx swap) sa drugom finansijskom institucijom, za koje se računva cenovni rizika preko kreditnog rizika (CVA) primenom metoda originalne izloženosti na bilansnim stavkama i kreditnog kvaliteta od 50% na osnovu rejtinga podobne agencije za rejting.

7.4 Tržišni rizici

Banka je izložena deviznom riziku. Ostalim tržišnim rizicima nije izložena, odnosno cenovnom i robnom riziku.

U strukturi valutne izloženosti dominantno mesto zauzima izloženost u valuti EUR, zatim USD. Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture kredita i depozita.

Banka za kalkulaciju kapitalnog zahteva za devizni rizik koristi Standardizovani pristup definisan *Odlukom o adekvatnosti kapitala*.

Izloženost deviznom riziku na kraju godine je bila u okviru optimalnih vrednosti limita.

7.5 Operativni rizik

Banka za kalkulaciju kapitalnog zahteva za operativni rizik koristi Osnovni pristup – BIA, definisan *Odlukom o adekvatnosti kapitala*.

Izloženost operativnom riziku na kraju godine je bila u okviru optimalnih vrednosti limita

7.6 Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Za potrebe praćenje i utvrđivanja izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, Banka računa izloženost prema riziku vremenske neusklađenosti (repricing risk): analizu osetljivosti pozicije kamatnih prihoda (profit) i ekonomske vrednosti kapitala (Regulatorni kapital) banke na promene kamatnih stopa, kao i riziku opcije zbog ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, Black-Scholes modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koja se sprovodi minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja.

Procena izloženosti Banke kamatnom riziku utvrđuje se metodom kamatnog repricinga i primenom kamatnog šoka od +/-200bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB), iskazivanjem marginalnih gap-ova po bazelskim vremenskim periodima.

GAP metodologija se zasniva na sledećim pretpostavkama:

- Pozicije aktive i pasive se vrednuju po knjigovodstvenoj vrednosti sa stanjem na dan izveštavanja, koje čini stanje nedospеле glavnice uvećane za pozicije vremenskih razgraničenja (AVR/PVR),
- Vanbilansne pozicije derivata za FX SPOT, utvrđuju se prema vrednosti valute kroz dve strane transakcije – kupovina i prodaja, tako da se ista transakcija posmatra paralelno i na strani aktive i pasive u različitim valutama realizacije;
- instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema vremenu preostalom do isteka ročnosti prema načinu amortizacije iz Otplatnog plana, a instrumenti sa promenljivom stopom se raspoređuju prema načinu amortizacije iz Otplatnog plana do momenta očekivane promene cene i ostatak izloženosti iz Otplatnog plana se raspoređuje prema vremenu preostalom do sledećeg datuma promene cene.

- pozicije kod kojih nije poznat ili se ne može sa sigurnošću utvrditi rok dospeća, odnosno do promene kamatne stope (tekući računi, a vista depoziti, nostro računi, gotovina drugo) raspoređuju se prvu vremensku korpu dospeća (do 1 dan), osim u slučaju izloženosti na loro računima, koje se raspoređuju prema metodologiji za utvrđivanje stabilnosti depozita (nestabilan deo se raspoređuje u vremensku korpu do 1 dan);
- kreditne partije koje imaju učešće ukupne IFRS ispravke 50% i više ukupnog potraživanja smatraju se nekamatnosnim i isključuju se iz obračuna (npr. NPL pod uslovom da je ispunjen limit za učešće IFRS ispravke $\geq 50\%$ ukupnog potraživanja),
- kreditne partije koje još uvek nisu dospele u celosti a imaju ispunjen limit od $\geq 50\%$ ukupnog potraživanja za isključivanje iz kamatnosne aktive, prikazuju se u odgovarajućoj poziciji nekamatnosne aktive prema segmentu, vrsti transakcije, valuti i periodu očekivane promene kamatne stope.
- uključuje derivate (FX spot transakcije, swap, repo i drugo), iskorišćeni deo okvirnih linija, hartije od vrednosti i drugo;
- ne obuhvata Vanbilansne pozicije koje se ne smatraju kamatno osetljivim pozicijama: neiskorišćeni deo limita (npr. okvirne linije, overdraft, pozajmice po tekućem računu, kartice i drugo), odnosno isključuju se neiskorišćene preuzete obaveze, zatim, garancije, akreditivi i drugi slični proizvodi na koje ne utiče promena kamatne stope.

Banka na mesečnom nivou sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na kamatni rizik Banke. U modeliranju scenarija, procenjuje se uticaj efekata promene kamatnih stopa za +/-1% na veličinu prinosa do 12m i ekonomske vrednost kapitala po materijalno značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Prihvatljiv nivo kamatnog rizika (apetit za rizik – indikator rizičnog profila Banke) je definisan pokazateljom kamatnog rizika, kao pokazatelj apsolutne i relativne promene ekonomske vrednosti u odnosu na kapital Banke pri uticaju standardizovanog kamatnog šoka od +/-200bp, u vidu maksimalne vrednosti limita od 20% Regulatornog kapitala i 10% u vidu trigera (zona upozorenja).

Prema rezultatima stres testa za 2017. godinu, mereno metodom kamatnog repricing-a, izloženost kamatnom riziku prema uticaju na ekonomsku vrednost kapitala Banke je ispod 5% Regulatornog kapitala i u okviru je optimalnih vrednosti apetita za rizik.

7.7 Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija

Banka nije izložena riziku po osnovu sekjuritizovanih pozicija.

7.8 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Banka nije izložena riziku po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi.

8 POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke, koji je na dan 31.12.2017. iznosio 11.82%, izračunat u skladu sa Odlukom NBS kojom se uređuje izveštavanje banaka.

9 BANKARSKA GRUPA I ODNOS IZMEĐU MATIČNOG DRUŠTVA I PODREĐENIH DRUŠTAVA

Konsolidovani izveštaji se ne sastavljaju, Banka nema u vlasništvu podređena društva.